

*Bu kitabı çıkana kadar defalarca okuyan ve tüm
heyecanımı paylaşan, birlikte en çok kahkaha attığım,
yanında en çok kendim olduđum Volkan Dalyan'a...*

N.D.

SEV Yayıncılık Eğitim ve Ticaret A.Ş.
Nuhkuyusu Cad., No. 197 Üsküdar İş Merkezi, Kat 3,
34664 Bağlarbaşı, Üsküdar, İstanbul
Tel.: (0216) 474 23 43 • Sertifika No. 12603

Zeynep'in Ekoloji Günlükleri:
Kuzey Kutbu'na Gidiyoruz!

© 2017 SEV Yayıncılık Eğitim ve Ticaret A.Ş.

Yazan: Nilay Dalıan
Resimleyen: Ece Zeber
Yayın Yönetmeni: S. Baha Sönmez
Editör: Burcu Ünsal Çeküç
Grafik Tasarım: Hüseyin Vatan, Gonca Gündoğdu

Birinci Baskı: Ocak 2017
ISBN: 978-605-9781-47-3

Telif yasası gereği bu kitabın tüm Türkçe yayın hakları SEV Yayıncılık Eğitim ve Ticaret A.Ş.'ye aittir. Tanıtım yazıları dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir biçimde kullanılamaz ve çoğaltılamaz.

Kütüphane Bilgi Kartı (CIP):
Dalıan, Nilay
Zeynep'in Ekoloji Günlükleri: Kuzey Kutbu'na Gidiyoruz!
1. Çocuk Edebiyatı 2. Öykü
İstanbul, SEV Yayıncılık, 2017, 120 Sayfa
ISBN: 978-605-9781-47-3

Baskı: G.M. Matbaacılık ve Tic. A.Ş.
Yüzyıl Mah., Birinci Cad., No. 88 MAS-SİT, Bağcılar, İstanbul
Tel.: (0212) 629 00 24 • Sertifika No. 12358

ZEYNEP'İN EKOLOJİ GÜNLÜKLERİ

KUZEY KUTBU'NA GİDİYORUZ!

NİLAY DALIYAN
RESİMLEYEN: ECE ZEBER

17 Ocak

Bugün çok heyecanlıyım. Neden mi? Teyzelerime gideceğiz de ondan. Aslında her hafta mutlaka görüşüyoruz ama yine de onları özledim. Tabii Ali'yi de... "Ali kim?" diyeceksin şimdi. Ali benim kuzenim. Benimle aynı yaşta. Efendim? Ben kim miyim? Tabii ya, önce kendimi tanıtmalıyım. Ne de olsa bugün sana ilk defa yazıyorum. Henüz beni tanımıyorsun ama bundan sonra seninle her şeyimi paylaşacağım. Kimbilir belki de bundan sonra benim hakkımda başka kimsenin bilmediği şeyleri sen bilirsin.

Ben Zeynep. Hayal kurmayı, oyun oynamayı, gezmeyi ve pasta yapmayı çok severim. Bir de yeni şeyler öğrenmeyi... Ne gibi şeyler dersen, aslında hiç fark etmez. Denebileceğim yeni şeyler olsun da, ne olursa olsun. İşte Ali'yle anlaştığımız tek nokta da bu neredeyse. Aliler bizim iki sokak altımızdaki Kardelen Sokak'ta oturuyor. Yani büyükler oraya böyle diyor ama biz "Büyülü Sokak" demeyi tercih ediyoruz. Baharda bu sokağı görmelisin. Sokak boyunca sıralanmış, çiçek açan ağaçlar burayı gerçekten de büyülü yapıyor.

Şimdi hazırlık yapmalıyım. Önce odamı şöyle bir toplamam lazımdı ama sanırım çene çalarken epey vakit kaybettim. Onun için odamı toplamayı akşama bırakıyorum.

Hemen üstümü giyeyim. Kahvaltıdan sonra çıkmamız lazım.

Bugün proje günümüz. Ali'yle yeni şeyler deneyeceğiz. Ali ve ben sık sık projeler üretiyoruz. Bizi aşan projeler yapmaya kalkıştığımızda kafamız karışabiliyor tabii. Biz de bu projeleri Ali'nin babası Ahmet Amca'ya soruyoruz. Bu arada, Ahmet Amca makine mühendisidir. Sağ olsun, icatlarımızda bize çok yardımcı olur.

Ali'nin annesi, yani teyzem, öğretmendir. Bizim yaşımızdaki çocuklara bir sürü şey öğretir. Eve genellikle yorgun döner. Teyzem, çocukların enerjilerinin her saat yenilendiğini söylüyor. Babamdan yenilenebilir enerji diye bir şey duymuştum. Sanırım teyzemin bahsettiği de böyle bir şey... Eğer istersek on çocuk toplanıp küçük bir mahalenin elektrik ihtiyacını karşılayabiliriz belki de. Bu fikir üzerine biraz çalışıp babama danışacağım. Bize destek olursa bizim mahalle fatura ödemekten kurtuldu demektir.

Babam dedim de aklıma geldi, onu da sana anlatmadım daha. Babam bir biyolog. O da bizim gibi sürekli proje üretir. Projeleri için genellikle uzak ülkelere gider, gezer gelir. Böyle deyince de kızar. "Gezmeye mi gidiyorum kızım ben?" der. Aslında doğru, yaptığı görevler o kadar zor ki gezmeye gittiğini söyleyerek biraz haksızlık ediyorum galiba. Mesela geçen sene, Dalyan'a kaplumbağaları kurtarmaya gitmişti. *Caretta caretta* denilen bu kaplumbağalar, yılın belirli zamanlarında

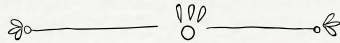
Yenilenebilir Enerji: Doğanın bize sunduğu kaynaklardan elde ettiğimiz ve doğa tarafından sürekli yenilenen enerjidir. Güneş, rüzgâr ve dalga enerjisi bu türden enerjiye örnek gösterilebilir.

yumurtlar ve yavruları iki ay sonra yumurtalardan çıkarılmış. Gece karanlıkta yumurtalarından çıkan kaplumbağalar denize doğru koşarlarmış ama çevrede gürültü ya da yapay ışıklar olursa yollarını kaybedip bir türlü denizdeki yuvalarına ulaşamazlarmış. Babamın anlattığına göre yavrular yeni yuvalarına kavuşana kadar onları çok zorlu bir

yolculuk bekliyormuş. Bir grup gönüllü, yavrular yuvalarına sağ salim ulaşabilsin diye gece nöbet tutuyormuş. Bir yandan da kumsalda yürüyüş yapanları uyarıyorlarmış; çünkü turistlerin yavruların fotoğraflarını çekmek için açtıkları flaş onlara zarar veriyormuş. Babam gelecek sene yine giderse ben de onunla Dalyan'a gitmeyi düşünüyorum. Yanıma Ali'yi de alırsam, yavruların yorulmalarına gerek kalmaz, hepsini birlikte taşırız. Hayalimde kocaman bir kaplumbağa kabı alıp hepsini tek seferde denize götürmek vardı ama babam kaplumbağalar için bunun sakıncalı olabileceğini söyledi. Gelişebilmeleri için kumsalda kendilerinin mücadele etmesi gerekiyormuş. Ben yine de büyüklerin sabrını hiç anlamıyorum. Nöbet tutmak yerine yavruları bir şekilde denize götürseler olmaz mıydı?

Ve annem... Ondan bahsetmezsem çok ayıp olur. Annem süper bir pastacıdır. Ben doğmadan önce açtığı pastanede, yiyenleri mest eden mükemmel pastalar yapar. Ben de hafta sonları onunla pastaneye gidiyorum. Henüz istediğim gibi büyük bir pasta yapmayı denemedim. Gittiğimde ortalığın toplanması ve düzenlenmesine yardım ediyorum. Tabii sokakta oyun oynamak ve pasta ziyafeti çekmek de görevlerim arasında.

24 Ocak

Bugün yarıyıl tatilinin ilk günü. Ne kadar mutlu olduğumu tahmin edebilirsiniz. Tatile çıktığıma göre "Sihirli Pasta" mesaimde başlayabilirim. Sihirli Pasta bizim pastanenin adı. Neden böyle bir isim koyduğunu anneme sorduğumda, ilk aldığı fırının sihirli olduğunu, sihirli fırında sihirli pastalar yaptığını söyledi. Demek onun için pastaları bu kadar güzel oluyor, resmen parlıyorlar. Pastalar nasıl mı sihirli oluyor? Bu o kadar uzun bir konu ki... Bunu daha sonra uzun uzun anlatırım.

Sihirli Pasta, evimizin çok yakınında. Normalde annem bisikletiyle gidiyor ama birlikte gideceğimiz zamanlar yürüyerek, ağaçların sesini dinleye dinleye gidiyoruz. Annem bunun, işe gitmenin eğlenceli yanlarından biri olduğunu söylüyor. Hele bir de hafif bir rüzgâr varsa yaprakların şarkısını bile dinleyebilirsiniz. Yokuş aşağı inerken yüzümüze rüzgâr çarpıyor. Annemin upuzun saçları uçuşuyor. Ağaçlara bakarak yürüyoruz.

Bugün annemin yeni tarifini deneyeceğim için heyecandan yerimde duramıyorum. Böyle zamanlarda yol da diğer günlere göre çok daha kısa sürer. Normalde her adımda mutlaka durup yeni bir şeyi incelediğim için annem beni hep çekiştirmek zorunda kalır. Büyüklerin ne acelesi

şünmek çok hoşuma gider. Ancak yürürken bunu yapmak küçük kazalara yol açabilir, aman dikkat!

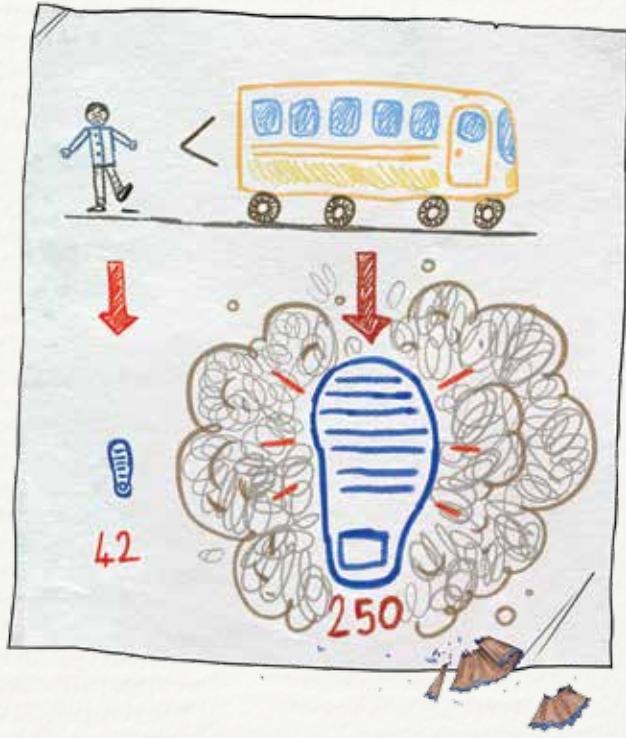
Benim Güzel Ada'm

Geri dönüş yolunda annemle yine ağaçları dinleyerek yürüdük. Şirin Fırın'ın önünden geçerken çekirdekli simit almak istediğimi söyledim. Annem de yemekten önce yiyemeyeceğimi söyledi. Kurallardan nefret ediyorum. Kurallar olmasa ya da her zaman kurallara uymasak ne güzel olurdu.

Bu arada ben sana nerede yaşadığımızı anlattım mı? Biz dört tarafı denizlerle çevrili bir kara parçasında yaşıyoruz. Yani, bir adada! Çok eğlenceli bir yer. Bir kere nereye baksan deniz, üstelik burada sadece beş tane araba var. Bunların dışında da acil durumlar için bir ambulans ve bir de itfaiye var. Bisikletleri de unutmamak lazım. Onlar bizim asıl ulaşım araçlarımız. Bir de atlar var ama onlar ulaşım aracı olarak kullanılmıyor. Adadaki çiftliklerde tüm gün rahat rahat dolaşıyorlar. Bazen de doğa gezilerinde ziyaretçilere eşlik ediyorlar. Bazen düşünüyorum da, keşke bütün atlar bizim adadakiler kadar şanslı olsa. Ama duyduğuma göre onlara o kadar iyi davranmayanlar da varmış...

Sanırım işe gitmek en çok babamı zorluyor. Sabahları vapura biniyor. Her gün, "Deli gibi bir trafik vardı şehirde," diyor. Şehirli neden bisiklet kullanmıyorlar anlamıyorum. Hem çok zevkli hem de çok sağlıklı. Bir de babam, otobüs ve arabaların karbon ayak izinin olduğunu söyledi.

var anlamıyorum. Hep koşturuyorlar. Bazıları kafasını hiç yukarı kaldırmıyor. Oysa yerdekilerden çok daha fazlası yukarıda var bence. Mesela ağaçlar her mevsim değişirler. Sonra gökyüzü, bulutlar ve kuşlar... Bulutlar benim çok ilgimi çeker. Sanki dans eder gibi yavaşça kayarak yol alırlar. Onlara bakıp şekillerinin neye benzediğini dü-

Herhalde teker izi diyecekti, şaşırdı. Düşünsenize bir otobüsün ayakları kaç numara olur... Babamınki 42 numara olduğuna göre otobüsün 250 numara falan olur herhalde.

Ne diyordum, tamam hatırladım. Yaşadığımız yer, mükemmel bir ada. Her taraf ağaçlarla kaplı. Adada hava çok güzel. Hele baharda tüm çiçekler mis gibi kokar. Babam, “İnsanlar hep böyle bir yerin hayalini kurar. Biz burada yaşadığımız için çok şanslıyız,” diyor. Dünyada o kadar farklı yerler varmış ki görsem aklım hayalim dururmuş. Bunu da babam söylüyor. Bu ne demek diye

Karbon Ayak İzi: Dünyamızı tehdit eden küresel ısınmanın ana sebebi olan sera gazının bireyler ve kurumlar tarafından ne kadar salındığını tespit etmek için kullanılan ölçüdür.

sorduğumda da, “Yani, insanların hepsi bizim imkânlarımıza sahip değil,” diyor. Bazıları temiz su bile bulamıyormuş mesela. Benim merak ettiğimse madem su bile yok neden onlar da bizimki gibi bir adaya taşınmıyorlar? Bu imkânsız mı? Babam o kadar yoğun insan nüfusunu bizim adanın kaldıramayacağını söyledi. Bir de kaynakların eşit dağıldığını anlattı.

Böyle bir yerde yaşadığım için gerçekten çok şanslıyım. Mesela geçen hafta sonu şehirde babamın arkadaşının evine gittik. Benim yaşlarımda bir çocukları vardı. Hadi sokakta saklambaç oynayalım dedim; bir de ne göreyim, sokak mokak yok ortada. Her yer cadde, vızır vızır arabalar... Kocaman binalar, küçücük bir bahçeye toplanmış, kenara da minnacık bir park kondurmuşlar. Buna park denirse tabii... Bir kaydırak, bir salıncak, bir de tahterevalli... Neymiş efendim, bu parktan dışarı çıkamazmışız. Gerçi çıkın deseler bile nereye çıkacağız... Çok sıkıcıydı. Çocuklarla çamurdan telsiz yapmak bile imkânsızdı. Çünkü ortada çamur yapacak toprak yoktu. Dahası, çimlere basmak da yasaktı. Zaten o çimlere ancak tek bir ayağım sığardı. Biz de evde bilgisayar oyunu oynadık. Benim hiç iyi olmadığı bir alan ama diğerleri sadece bilgisayar oyunu oynadıkları için uzmanlaşmış.

Sabırsızım, Ne Yapayım...

Eve geldiğimizde annem hızlı hareket edip hazırlıkları tamamlamamız gerektiğini söyledi. Çünkü akşam yemeğine